
Prenosimo - Our Selections

»MUSEOLOGICAL WORKING PAPERS« (MUWOP) /
»DOCUMENTS DE TRAVAIL SUR LA MUSEOLOGIE«
(DOTRAM), BR. 1 (MUSEOLOGY -SCIENCE OR JUST
PRACTICAL WORK?), 1980, str. 1—67 (ENGLISKI) +
1—67 (FRANCUSKI)

Izd.: ICOM International Committee for Museology i Statens Historiska
Museum, Stockholm.

Urednik: Dr Vиноš Sofka

Branka Šulc

Muzejski dokumentacioni centar, Zagreb

Prototip ovoga časopisa, »međunarodnog foruma« za osnovne probleme koji se odnose na muzeje i muzejsku profesiju, prezentiran je na ICOM-ovoj Generalnoj konferenciji u Mexicu 1980. godine. Konceptijski zamišljen kao mjesto za otvorenu i permanentnu međunarodnu razmjenu ideja i diskusiju, časopis izlazi u javnost s utvrđenim tematskim odrednicama za nekoliko narednih brojeva: interdisciplinarnost u muzeologiji, predmet muzeoloških studija, teorija i metode prikupljanja muzejske građe, muzej — banka podataka?, muzej — znanstveni centar?. Namjera je izdavača da MuWoP bude trajno otvoreni forum u kojem će aktivno sudjelovati svi muzealci svijeta, putem priloga na osnovnu temu broja ili prilozima uz diskusiju. Muzejska teoretska aktivnost interpretirana je danas već u zamjernom broju nacionalnih i međunarodnih muzeoloških časopisa te je pred redakcijom MuWoP-a bio otvoreni problem u iznalaženju novog oblika izražavanja i komunikacije s muzealcima širom svijeta. Časopis je pokrenut kao htijenje za međunarodnom suradnjom na području muzeoloških istraživanja, zasnovan na isključivo dobrovoljnoj, ljudskoj suradnji muzealaca, i mora postati, prije svega, mjesto za stalnu diskusiju, zajedničko definiranje muzeoloških problema i današnjih kriterija »muzejske vrijednosti«. Redakcija, odnosno ICOM-ov Komitet za muzeologiju, učinila je prvi korak ali ostaje i dovoljno mjesta za daljnje sugestije, unapređenja i izmjene koncepcije. Stoga muzealci i ostali muzejski stručnjaci moraju aktivno i s dovoljno entuzijazma sudjelovati u diskusijama i pisanju članaka na »zadanu« temu bez specijalnih poziva redakcije.

Želimo zato da upravo naglašene otvorene namjere redakcije, želja za angažiranim radom, kreativan način uspostavljanja kontakata, i napose aktualizacija brojnih pitanja iz područja muzeologije, budu doista karakteristična obilježja i slijedećih brojeva MuWoP-a. »MuWoP želimo ti dobro«, naslov je priloga Jana Jelínka s kratkim historijatom od nastanka ideje do realizacije publiciranja ovoga časopisa. Slijedi prvi tematski blok naslova »Što je muzeologija?« koji se zasniva na analizi rezultata šireg istraživanja-ankete, provedene među evropskim muzealcima tijekom 1975. godine, autor kojega je W. Toft Jensen. Već podnaslovom — »Na tragu nekih teoretskih smjernica unutar muzeologije« — autor ukazuje na nedefiniranost pojma muzeologije. Članovi redakcije potom iznose i svoje pokušaje definiranja pojma muzeologije pod zajedničkim naslovom »Muzeološki izazovi 1979. godine«. Tako W. T. Jensen smatra da je muzeologija znanost čiji je predmet istraživanje, selekcija i diseminacija znanja svih »predmeta« (uključujući i njihovu međusobnu relaciju) koje čovjek nađe vrijednim da štiti i čuva za budućnost. To je znanost o muzejima i njegovoj ulozi i funkciji u društvu. W. Klausewitz smatra da je muzeologija nezavisna znanost sa specifičnom teorijom i metodama, a područje istraživanja su muzeji kao sociološko-kulturni fenomen i kao znanstvene institucije. A. M. Razgon definira muzeologiju kao znanstvenu granu koja proučava teoriju razvoja i postanka muzeja, društvene funkcije muzeja i realizaciju tih funkcija u različitim društvenim sistemima. V. Sofka je mišljenja da je muzeologija znanost o muzeju i muzejskim aktivnostima.

Zaključci su redakcije da je muzeologija opća muzejska struka, nezavisna znanstvena disciplina s utvrđenim ciljevima i predmetom proučavanja, teorijom, metodama i sistemom. Višestruki ciljevi i različita područja sabiranja čine muzeologiju interdisciplinarnom u karakteru. Ovo, dakako, nisu kvalitativno nove definicije pojma muzeologije, ali ukazuju na šanse za nove polivalentne odrednice čiji se temelji nalaze u evidentnim (barem u naprednim zemljama) prevladavanjima i samoga konvencionalog značenja muzeja, muzejskih predmeta i prostora, iznalaženjem i sve dubljih teorijskih i praktičkih pomaka u muzeologiji kao znanosti.

Problem interpretiranja, smisla i značenja muzeologije i muzeološke prakse, prisutan je već više od pola stoljeća (kvalificiran problem putem prvog broja časopisa »Museumgraphia«), no unatoč tome još uvijek nemamo pravu i jedinstvenu definiciju. Stoga je u budućnosti potrebno više naučnih i sistematskih istraživanja na tu temu. Glavna tematska cjelina MuWoP-a — »Što je muzeologija-znanost ili samo praktičan rad«, s priložima 15 eminentnih muzejskih stručnjaka, nije zato samo nastavak diskusije o pojmu muzeologije, već slika stanja i okolnosti u muzejima u kojima muzeolog nalazi ili manje nalazi i sebe samoga. Aktualiziranje pitanja o pojmu muzeologije dragocjen je i dobrodošao poticaj i za nova istraživanja na tu temu. Efektan skup autora u ovome broju »odgovara« na pitanje o muzeologiji bez prethodnih međusobnih diskusija i bez prethodnih redakcijskih instrukcija. Definicije se kreću u rasponu od opće poznatih, tek konstatacija do novih definicija ovoga pojma. Tako

Naslovna strana časopisa MuWoP/DoTraM broj 1/1980.

A. Gregorova (ČSSR) smatra muzeologiju novom znanstvenom disciplinom čiji je predmet proučavanje specifičnih odnosa čovjeka prema realnosti. Po mišljenju L. Lemieuxa (Kanada), muzeologija nije znanost, ali je i više nego praktičan rad — odnosno kombinacija znanja, vještine, usavršavanja čemu treba dodati inspiraciju, strpljivost i viziju muzeologa. A. Deswallées (Francuska) definira muzeologiju kao zannost o muzejima i praktičan rad muzeja. Prvi je korak k ozbiljnom razmatranju pitanja i utvrđivanja da li je muzeologija određeno muzejsko iskustvo. G. Lewis (Velika Britanija) smatra da nije potrebno diskutirati da li je muzeologija predmet, već prije svega valja postaviti teoretske okvire u kojima se muzeologija može razvijati, a time i cijeli »muzejski pokret«.

B. G. Reynolds (Australija) ističe da je muzeologija specifično područje interesa, ali s previše skromno definiranim parametrima te je stoga i definira kao znanost u embrionalnom stadiju. Prema Z. Z. Stránskom (ČSSR) pojam muzeologije i teorije muzeja pokriva specifično područje znanosti koje je usmjereno prvenstveno na sam fenomen muzeja. J. Neustupný (ČSSR) zastupa mišljenje da je muzeologija potrebna kao disciplina ako želimo razumjeti ulogu muzeja u suvremenom društvu kao i mjesto muzeja u budućnosti. Muzeologija je primijenjena znanost po mišljenju J. Piščulin-a (SSSR). J. Swauger (USA) vjeruje da je bolje smatrati muzeologiju dijelom muzejske tehnike za unapređenje ciljeva i organizacije muzeja. D. R. Porter (USA) ističe da u definiranju muzeologije vlada kaos zbog toga što još ne postoji suglasnost u odnosu na dva vitalna pitanja — da li je muzejski rad profesija i da li je muzeologija znanstvena disciplina. Muzeologija je znanost o muzejima, definicija je B. Zouhdi-a (Sirija). Slijede rubrike — »Što dalje, upute redakcije o načinu sudjelovanja u kreiranju narednih brojeva časopisa«; opširni podaci o autorima priloga ovoga broja i iscrpna kronika o nastanku i realizaciji »projekta« časopisa od 1978. do 1980. godine (izvještaji sa sastanaka ICOM-ovog Komiteta za muzeologiju, preporuke toga Komiteta, prijedlozi i finalna verzija časopisa i dr.).

Otvorenost prema novim istraživanjima, napose progresivno orijentiranim akcijama, kao i rezultatima rada iz okvira muzejske teorije i prakse naglašena je orijentacija i idućih brojeva MuWoP-a. Cijeli je prvi broj značajan događaj u muzejskoj sredini to više što donosi kvalitativno i novi sadržaj u poimanju muzejskih mogućnosti publiciranja radova muzealaca sa svih geografskih širina. Časopis treba podržati i kao naročiti poticaj za okupljanje, proširenje konfrontacije različitih muzejskih iskustava i za dijalog, jer već prvi broj pokazuje da postoji i dovoljno vitalna i široka potreba za tim. Očekujemo da MuWoP, koristeći iskustva iz prvoga broja, ostvari zadanu fizionomiju te ostane dovoljno atraktivan, osobito po kvaliteti kojoj su stabilna polazišta već utvrđena.

Rukopise na engleskom ili francuskom jeziku za MuWoP br. 3 (kojeg je osnova tema Predmet muzeologije — The object of museology), treba dostaviti na adresu: The Editorial Board of ICOFOM, Statens Historiska Museum, Attn. Dr Vinoš Sofka, Box 5 405, S-114 84 Stockholm, Sweden.